

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool te Zomergem

Hoofdstructuur bao

	Pedagogisch geheel	
	Instellingsnummer	24951
	Instelling	Vrije Basisschool
directeur		Bart MATTHEEUWS
adres		Oude Staatsbaan 64 - 9930 ZOMERGEM
telefoon		09-372.75.79
fax		09-372.63.51
e-mail		gvgb.beke@scarlet.be
website/URL		www.schoolbeke.be
	Bestuur van de instelling	969634 - Vrij Kath. Basis. Zomergem te ZOMERGEM
adres		Dreef 47 - 9930 ZOMERGEM
	Scholengemeenschap	120923 - De Groeve te ZOMERGEM
adres		Oude Staatsbaan 64 - 9930 ZOMERGEM
	CLB	115063 - Vrij CLB Het Meetjesland te EEKLO
adres		Visstraat 14 - 9900 EEKLO
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	9/5/2011, 10/5,2011, 11/5/2011
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	11/05/2011
	Datum bespreking verslag met de instelling	20/05/2011
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Bart De Bie
	Teamleden	Roland Terryn
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	7
2.1 Leergebieden in de focus	7
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	7
3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL	7
4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?	8
4.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie	8
4.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	9
4.3 Lager onderwijs: wiskunde	10
4.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	11
5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	12
5.1 Personeelsbeheer	12
5.2 Professionalisering	12
5.3 Materieel beleid	12
5.4 Welzijn	12
5.5 Curriculum	12
5.6 Begeleiding	12
5.7 Evaluatie	14
6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	15
7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	16
7.1 Wat doet de school goed?	16
7.2 Wat kan de school verbeteren?	17
7.3 Wat moet de school verbeteren?	17
8. ADVIES	18
9. REGELING VOOR HET VERVOLG	18

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Zij deed dit in het kader van haar opdracht zoals bepaald in het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of de instelling op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of de instelling zelfstandig de tekorten kan remediëren.

De onderwijsinspectie maakt gebruik van de mogelijkheid om het toezicht op de erkenningsvoorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid afzonderlijk uit te voeren. Dit impliceert dat het advies in dit verslag betrekking heeft op alle erkenningsvoorwaarden behalve de voorwaarden die het welzijnsbeleid betreffen (hygiëne, veiligheid en woonbaarheid).

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, de doorlichtingsbezoeken en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie leergebieden en procesindicatoren of procesvariabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens de doorlichtingsbezoeken.

Tijdens de doorlichtingsbezoeken verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op de volledige instelling of op één of meerdere structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Enkel bij een ongunstig advies adviseert de onderwijsinspectie of de instelling zelfstandig de vastgestelde tekorten kan remediëren.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde viseert het verslag en stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De Vrije Basisschool in Zomergem-Beke is de enige school in de parochie. Naast kinderen uit de eigen omgeving, komen sinds enkele jaren ook een beduidend aantal leerlingen van Waarschoot en Zomergem naar deze school. Daardoor groeit het leerlingenaantal en plant de school de nodige infrastructuurwerken. De nieuwe leerlingen zijn vaak kinderen met specifieke zorgbehoeften, waardoor hun aandeel relatief hoog geworden is. Het lerarenteam is een jonge en enthousiaste ploeg. De school wordt geleid door een ervaren directeur. Hij is deeltijds coördinerend directeur van de scholengemeenschap en wordt sinds kort bijgestaan door een deeltijdse beleidsondersteuner. Een gedreven zorgcoördinator is de spilfiguur in de leerbegeleiding.

Voor wat het erkenningsonderzoek betreft, onderzocht de inspectie in de kleuterafdeling de wiskundige initiatie en wereldoriëntatie. In de lagere afdeling stonden wiskunde en wereldoriëntatie in de focus.

Voor **wiskunde** beschikt de school over een aantal outputgegevens die erop wijzen dat de school voldoende inspanningen levert om met haar leerlingen de eindtermen te bereiken. Anderzijds laten deze gegevens ook groeipunten zien. De school zet haar outputgegevens weinig systematisch in om haar onderwijskwaliteit doelgericht te verbeteren. In de kleuterafdeling kunnen de leraren aantonen dat ze alle domeinen van wiskundige initiatie integreren in hun praktijk. De mate waarin dit evenwichtig gebeurt en vooral de graduele opbouw in het aanbod zijn heikele punten. Ook de evaluatie van de ontwikkeling van de kleuters is weinig gerelateerd aan specifieke doelen. Een meer concrete leerplangebonden planning van het wiskundig aanbod kan een oplossing inhouden. Momenteel gebeurt dit onvoldoende. In de lagere afdeling baseren de leraren zich voor wiskunde op een actuele methode. Ze leven enkele didactische afspraken na, waardoor ze beperkte instructiemomenten en binnenklasdifferentiatie organiseren. Door meer te streven naar contextgebonden en functioneel wiskundeonderwijs en door de differentiatie op schoolniveau te systematiseren, kan de school mogelijks met meer leerlingen meer eindtermen halen.

Voor **wereldoriëntatie** beschikt de school enkel over schoolgebonden evaluatiegegevens als output. Die evaluaties zijn echter nog te weinig aan het leerplan of de eindtermen gerelateerd, om als valide outputgegevens te kunnen fungeren. Wel kan de school aantonen dat ze voldoende inspanningen levert om de eindtermen te halen. Aansluitend bij haar profiel als 'ervaringsgerichte school', weten de leraren een waardevolle didactische praktijk uit te bouwen volgens de basisprincipes van de eindtermen en de didactische suggesties van het leerplan. Opvallend sterke punten zijn: de thematische aanpak, de sterke participatie van leerlingen, het leren in dialoog met de werkelijkheid en het streven naar constructie van leerinhouden met de klasgroep. De leraren kunnen op elk niveau aantonen dat ze elk domein van wereldoriëntatie in hun praktijk integreren. Het leerplan komt in de kleuterafdeling veel minder aan bod dan in de lagere afdeling. Hier kan de school zich nog ontwikkelen. Leraren slagen erin om de leergebiedoverstijgende eindtermen in hun wereldoriëntatie zinvol te integreren. Voor sociale vaardigheden gebeurt dit systematisch.

Voor leerbegeleiding en schoolloopbaanbegeleiding onderzocht de inspectie of de school de kwaliteit van haar eigen onderwijs bewaakt.

Deze zorgzame school besteedt veel tijd en energie aan **leerbegeleiding** en gelijke onderwijskansen (GOK). Ze integreert beide elementen in haar zorgbeleid. Ze stelt het welbevinden van haar leerlingen voorop en ontwikkelt hiervoor een breed volgsysteem, de betrokkenheid van de ouders en het welbevinden van de leraren. In dit volgsysteem kan de school meer differentiatie aanbrengen in relatie met de leerplannen. De leraren nemen hun taak als eerste lijnszorgverstrekker op.

Dit doen ze bijvoorbeeld door te differentiëren in hun klas. Leerkrachten komen ook tegemoet aan individuele zorgbehoeften, voor zover dit haalbaar is. Ze kunnen daarbij rekenen op de assistentie, sturing en/of coaching door het zorgteam. De school bepaalt op schoolniveau enkele streefdoelen om leer- en/of gedragsproblemen te voorkomen. Ze houdt hierbij rekening met de kenmerken van haar doelgroepleerlingen en kiest in dit perspectief vooral voor de bevordering van taalvaardigheid en sociale vaardigheden. Deze doelen worden planmatig gerealiseerd. De school zet haar zorguren ook in op groeps- en leerlingenniveau, bijv. met de ondersteuning van het niveaulezen en de opsplitsing van een talrijke groep voor Frans. Verder stimuleert de school in positieve zin de ontwikkeling van haar leerlingen. Waardevolle initiatieven in die zin zijn bijv. het kindcontact en de betrokkenheid van de leerlingen bij de evaluatie van hun leef- en leerhoudingen. Voor intensieve remediëring maakt een groot aantal leerlingen gebruik van schoolexterne hulpverlening. De school coördineert deze hulpverlening efficiënt en betreft hier ook de ouders bij. De school evalueert op een relevante manier de genomen acties en stuurt bij waar ze dit nodig acht. Ze ontwikkelt de competentie van haar team met het oog op de uitvoering van haar zorgbeleid. Een groeiende en gedifferentieerde expertise in het nieuwe zorgteam kan mogelijks enkele specifieke remediëringen schoolintern aanpakken.

De school investeert actief in de **schoolloopbaanbegeleiding** van haar leerlingen. In haar visie heeft het team vooral aandacht voor begeleiding op scharniermomenten. Ze verzorgt de overgang tussen het kleuter- en lager onderwijs door didactische afspraken te maken, specifieke activiteiten te organiseren en haar reguliere werking hierop af te stemmen. De overgang van het lager naar secundair onderwijs wordt intensief voorbereid en begeleid. De school doet hiervoor onder meer een beroep op de samenwerking met het centrum voor leerlingenbegeleiding (CLB) en een aantal vrije secundaire scholen in de regio. In de praktijk heeft de school ook voldoende aandacht voor de permanente schoolloopbaanbegeleiding: keuzebekwaamheid, horizonverruiming en de verheldering van het zelfbeeld worden reëel ingevuld. De klasorganisatie en wereldoriëntatie vervullen hier een belangrijke rol. De doeltreffendheid van deze begeleiding wordt niet specifiek nagegaan, maar blijkt gedeeltelijk uit de gegevens van de oud-leerlingen.

De school getuigt van een sterk **algemeen beleid**. Acties worden voorafgegaan door gedragen visies en/of doelstellingen. Ze worden planmatig aangepakt en relevant geëvalueerd en bijgestuurd. Het jonge team getuigt van een grote gezamenlijke doelgerichtheid, een actieve participatie aan de schoolontwikkeling en een gedeelde verantwoordelijkheid. Deze kenmerken kunnen gelden als pasmunt voor de nog beperkte ervaring. De school betreft haar partners actief bij haar beleid. De positieve informele schoolcultuur en de individuele beleidsruimte voor de leraar zijn waardevolle voedingsbodems voor de 'flow' in deze dynamische gemeenschap. De school heeft aandacht voor kwaliteitszorg, maar kan meer klemtoon leggen op prestatiegerelateerde outputgegevens om de onderwijskwaliteit te optimaliseren.

Omwille van het sterk beleidsvoerend vermogen, rekent de inspectie erop dat dit team zijn tekort voor wiskundige initiatie in de kleuterafdeling zelfstandig kan wegwerken en besluit ze de doorlichting met een gunstig advies.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs

wiskundige initiatie

wereldoriëntatie

Lager onderwijs

wiskunde

wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

Loopbaanbegeleiding

3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL

- deelname aan specifieke projecten (proeftuin, Comenius, ...)
- sterke verjonging van het lerarenkorps
- stijging leerlingenpopulatie voorbij vijf jaar
- stijgend percentage GOK-leerlingen
- betekenisvolle aanwezigheid van leerlingen met specifieke noden
- veel leerlingen die revalidatie volgen of buitenschoolse ondersteuning krijgen

4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS- VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden volgende vaststellingen op:

4.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet niet

- De school plant haar wiskundige initiatie weinig vanuit zorgvuldig geselecteerde leerplandoelen. De planning van het aanbod is vooral gebaseerd op het ontwikkelingsplan voor kleuters van de eigen koepel. Enkele leraren formuleren ter verantwoording ook ontwikkelingsdoelen.
- De school biedt activiteiten aan binnen alle domeinen van wiskundige initiatie. Ze plant die activiteiten doelgericht binnen haar belangstellingscentra. In andere activiteiten komen de wiskundige activiteiten minder doelgericht aan bod. De school kan niet aantonen in hoeverre de diverse aspecten evenwichtig aan bod komen.
- De school organiseert te weinig de verticale samenhang binnen wiskundige initiatie. Ze beschikt over diverse schooleigen planningsdocumenten om de verticale samenhang binnen wiskundige initiatie te garanderen, maar deze documenten worden momenteel nauwelijks gebruikt. Anderzijds maken de leraren wel afspraken over sommige aspecten van wiskundige initiatie in verband met dagelijkse activiteiten of de klasorganisatie.
- De leraren slagen er in verschillende mate in om hun wiskundige activiteiten op een speelse manier in het thema en in realistische contexten in te kleden.
- De school beschikt meestal over de nodige materialen om de wiskundige initiatie uit te voeren. Op dit vlak evolueerde de school in positieve zin.
- Het monitoren van de ontwikkeling van kleuters verloopt efficiënt maar weinig doelgericht. Door hun observatieschrift volgen de leraren de kleuters permanent op volgens eigen inzicht. De criteria die leraren hiervoor gebruiken zijn verschillend of onduidelijk. De relatie tussen deze formatieve evaluatie en de vooropgestelde doelen en/of het ontwikkelingstraject van de kleuters komt weinig tot uiting.
- De leraren hanteren hun formatieve evaluatie om kleuters te begeleiden. Dit kan door het inrichten van specifieke activiteiten, het aanbieden van extra oefenkansen en/of de begeleiding van bepaalde kleuters.
- Op lange termijn evalueert de school de wiskundige initiatie bij kleuters door het kindvolgsysteem. Dit gebeurt heel globaal, omdat dit instrument nauwelijks specifieke en gradueel opgebouwde doelen m.b.t. wiskundige initiatie bevat.
- De doeltreffendheid van de wiskundige initiatie kan de school gedeeltelijk aantonen door de gegevens van de schoolrijpheidstests, het kindvolgsysteem en de beginsituatie in het eerste leerjaar. Deze laatste gegevens leidden in het verleden al tot bijsturing van het aanbod.
- De school investeerde enkele jaren terug in een nascholing in wiskundige initiatie voor het kleuterteam. Een nieuwe ontwikkelingsimpuls biedt zich aan. Leraren kunnen daarbij een duidelijke sturing gebruiken.

4.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

- In de kleuterafdeling baseert de school haar aanbod wereldoriëntatie in beperkte mate op het leerplan. De leraren koppelen hun onderwijsaanbod vooral aan ontwikkelingsaspecten uit het netgebonden ontwikkelingsplan. Bij de planning van een thema, selecteren enkele leraren wel systematisch leerplandoelen.
- Bij de keuze van de thema's en activiteiten rekent de school opvallend sterk op de inspraak van de kleuters. Die inspraak groeit consequent naarmate kleuters ouder worden. Vooral bij de jongste kleuters worden de ouders betrokken bij het peilen naar interesses van de kinderen. Bij de oudste kleuters worden bijvoorbeeld ook de thema's voor leef- en leerhoudingen door de kleuters bepaald. De leraren koppelen de gekozen onderwerpen aan zinvolle leerinhouden binnen alle domeinen.
- De school streeft in beperkte mate een verticale samenhang na. Ze doet dit wel voor het gebruik van kalenders, de organisatie en inrichting van de klas en het gebruik van enkele ontwikkelingsmaterialen. Binnen de thema's maken leraren afspraken over het activiteitsaanbod, maar minder over het niveau van de vooropgestelde doelen. Die zijn hiervoor vaak te algemeen geformuleerd. De school zet haar erg beperkte leerlijn voor wereldoriëntatie niet functioneel in. De organisatie van de keuzeactiviteiten vormt wel een coherent geheel. Een blikvanger hierin is het gebruik van de 'kleuteragenda' bij de oudste kleuters die de kinderen stimuleert tot zelfregulering.
- De belangstellingscentra vormen het middelpunt van het onderwijsgebeuren. De samenhang van het thema met andere activiteiten in de klas is in een groep een opvallend sterk element. De oudste kleuters bouwen hun thema op via een mindmap.
- De school heeft aandacht voor de ontwikkeling van kleuters in diverse ervaringssituaties. De leraren hebben daarbij een uitgesproken aandacht voor realiteitsgebonden onderwijs en de betrokkenheid van ouders.
- In de praktijk worden kleuters gestimuleerd in hun ontwikkeling, maar het evenwicht tussen speels exploreren en ontwikkelingsondersteunend leren is soms zoek. Jonge kleuters krijgen nog veel ruimte om te exploreren en te experimenteren. Vooral de oudste kleuters krijgen sterk gestuurde ontwikkelingsgerichte uitdagingen. De school kan blijvend aandacht schenken aan een evenwichtig aanbod binnen de diverse ervaringssituaties, met name aan exploreren, experimenteren en beleven.
- De kleuters nemen actief deel aan diverse schoolprojecten die het onderwijsaanbod rijkelijk aanvullen, maar die ertoe leiden dat kleuters inhouden krijgen die nog niet voor hen bedoeld zijn. De school dient hierover te waken.
- De leraren volgen de vorderingen van hun kleuters op korte en lange termijn op. De vaststellingen voor wiskundige initiatie gelden ook voor wereldoriëntatie, met deze relativering dat de evaluatie van wereldoriëntatie op lange termijn wel uitgebreider aanbod komt dan voor wiskundige initiatie.
- De school bewaakt in beperkte mate haar aanbod. De leraren koppelen daarvoor hun thema's aan de diverse domeinen van wereldoriëntatie. Die domeinen komen evenwichtig aan bod. Een leraar bewaakt ook het aanbod van ontwikkelingsaspecten. In hoeverre de leerplandoelen en vooral de graduele opbouw van de leerinhouden door het aanbod verzekerd zijn, blijft een vraag.
- Evaluatiedocumenten tonen in zekere mate de doeltreffendheid van het onderwijs aan.
- De school investeerde in de implementatie van alle domeinen, onder meer door nascholingen over (aspecten van) het nieuwe leerplan.
- De leraren hebben nood aan duidelijke afspraken met betrekking tot de planning en de evaluatie van hun onderwijs, gerelateerd aan het leerplan.

4.3 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet

- Het wiskundeonderwijs steunt op een actuele methode die iedereen vrij consequent toepast. Enkele leraren staven hun afwijkingen van de methode vanuit persoonlijke motieven, maar baseren zich hiervoor niet op het leerplan. De leraren slagen erin om alle belangrijke leerinhouden aan bod te laten komen, ongeacht het niveau van de groep.
- De instructies verlopen in principe klassikaal. Ze worden bewust kort gehouden en het begrip ervan wordt onmiddellijk gepeild. In de verwerkingsfase differentiëren de leraren waar nodig volgens eigen inzichten. Naast de mogelijkheden die de methode biedt, beschikken ze hiervoor over extra materialen voor zwakke en sterke leerlingen. De werkvormen en uitgangspunten die ze voor deze differentiatie hanteren kunnen nog meer op elkaar afgestemd worden om de effectiviteit te verhogen. De school zet haar contract- en hoekenwerk wel als differentiatiesysteem in.
- In alle groepen kan men rekenen op ondersteuning van een zorgleraar. Naargelang het probleem dat de groepsleraar aanmeldt, wordt de zorgleraar flexibel ingezet. Het is hierbij vooral de bedoeling dat de meeste leerlingen mee vorderen met de groep. Het overleg tussen groepsleraar en zorgleraar verloopt met het duoboek. Dit wordt ervaren als efficiënt en effectief.
- De talrijke leerlingen met nood aan individuele ondersteuning kunnen, met assistentie vanuit de schoolinterne leerbegeleiding, rekenen op aangepaste en doordachte ondersteunende maatregelen. Van deze steun kunnen ze ook genieten bij evaluaties. Deze tegemoetkomingen worden via het rapport aan ouders meegedeeld.
- De school investeert zelf weinig in intense en planmatige remediëringen om (individuele) problemen op langere termijn stapsgewijs aan te pakken. Deze taak wordt vooral door schoolexterne hulpverleners opgenomen. De school heeft hier nog ontwikkelingsmogelijkheden.
- Vanuit hun individuele visie passen leraren hun methode in verschillende mate en op verscheidene manieren aan. Dit doen ze onder andere om meer functioneel en realiteitsgebonden wiskundeonderwijs te geven. Sommige leraren passen deze principes goed toe, zonder dat ze de systematiek van het aanbod verliezen. De school kan hieromtrent een reflectie organiseren met het oog op een bijsturing van de praktijken. Outputgegevens tonen deze behoefte aan.
- De leraren organiseren geregeld actieve en interactieve werkvormen en bouwen de inhouden voor meten goed op. Het groeiboekje vormt op dit vlak een expliciet 'lange termijngeheugen'.
- Diverse leergebiedoverschrijdende eindtermen leren leren worden in het wiskundeonderwijs geïntegreerd. Zo gebruiken vooral de oudere leerlingen een methodegebonden naslagwerk en kunnen verschillende oplossingswijzen met elkaar geconfronteerd worden. Ook ICT wordt functioneel geïntegreerd in het wiskundeonderwijs, al heeft de school hier nog groeikansen.
- De leraren volgen de vorderingen van leerlingen op korte termijn op. Ze gebruiken hiervoor verschillende technieken. Sommige leraren integreren 'tussentoetsen' in het leerproces. De gegevens van deze formatieve evaluatie leiden snel tot een doelgerichte bijsturing van het leerproces.
- De leraren geven de toetsen van de methode na een leereenheid. De resultaten van deze toetsen worden op een min of meer formele manier geanalyseerd en gebruikt om te remediëren. De school kan bekijken of deze praktijk kan bijgestuurd worden om de signaleringswaarde van deze gegevens te optimaliseren.

- De school kan de doeltreffendheid van haar onderwijs met betrekking tot de eindtermen gedeeltelijk aantonen. Ze verzamelt hiertoe de schooleigen resultaten halfjaarlijks. Daarnaast beschikt ze ook over de resultaten van de genormeerde toetsen van het leerlingenvolgsysteem en over gegevens van een eenmalige peilproef wiskunde. Beide bronnen geven aan dat de school mogelijks nog ontwikkelingskansen heeft met betrekking tot de realisatie van eindtermen. De resultaten op de methodeonafhankelijke en genormeerde eindproeven zijn tijdens de doorlichting door omstandigheden niet beschikbaar. Omwille van de aard van haar leerlingenpopulatie bekijkt de school haar outputgegevens vooral vanuit zorgperspectief. Deze gegevens worden voor wiskunde echter weinig systematisch gebruikt om de onderwijskwaliteit te optimaliseren.

4.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

- De school relateert haar aanbod aan de leerplandoelen. Sommige leraren doen dit op een overzichtelijke manier. De leraren kunnen een evenwichtig aanbod aantonen. De school bewaakt de integratie van alle domeinen binnen wereldoriëntatie met een uniform instrument.
- De school zorgt voor voldoende verticale samenhang. Hiertoe dragen de gerichtheid op de leerplandoelen en de (informele) afspraken tussen leraren bij.
- Het onderwijsaanbod is vooral gebaseerd op participatief opgebouwde thema's. Samen met de leeftijd van de leerlingen, groeit ook de inspraak van de leerlingen bij de keuze van thema's en/of activiteiten. Het gebruik van een expliciete planning, bijv. mindmaps, kan hierbij nog geoptimaliseerd worden. Alle leraren blijven ook een eigen aanbod voorop stellen uit zorg voor de realisatie van alle leerplandoelen.
- De uitwerking van de thema's beantwoordt vaak aan de principes van de eindtermen en de didactische suggesties van het leerplan. De leerlingen bouwen dikwijls hun inhouden samen met de leraar op. Ze kunnen hiertoe diverse bronnen en media gebruiken.
- De school zorgt voor voldoende horizontale samenhang. Binnen de thema's worden relevante domeinen geïntegreerd en de meeste leraren trekken het thema ook door naar muzische vorming.
- De school slaagt erin om de leerlingen in 'dialoog met de werkelijkheid' te laten leren. Thema's starten met een (on)rechtstreekse waarneming. Het omgevingsboek stimuleert een rijk dieet aan uitstappen. Leerinhouden zijn op hun beurt gericht op actieve maatschappelijke participatie. Dit is een opvallend sterk kenmerk van deze 'ervaringsgerichte school'. Een aantal schoolprojecten, waaronder het MOS-project, een verdraagzaamheidsperiode, de mobiele week en het Comeniusproject, versterken de wereldoriëntatie in het licht van de eindtermen. Ook de werking van het schoolparlement en de deelname van enkele leerlingen aan de lokale kindergemeenteraden zijn voorbeelden van goede praktijk.
- Cursorische lessen en deductieve werkvormen worden terecht beperkt ingezet. Een kritische reflectie over het laatste element blijft noodzakelijk.
- De leraren organiseren actieve werkvormen in diverse groeperingsvormen. Dit wordt ondersteund door een systematische opbouw van sociale vaardigheden. Ook de integratie van ICT en leren leren komen hier aan bod.
- De inrichting van de klassen en de school ondersteunen het onderwijsleerproces. Actuele thema's zijn duidelijk herkenbaar en worden door leerlingen (mee) opgebouwd. De tijds- en ruimtekaders zijn aanwezig, maar worden weinig dynamisch ingevuld. Elektronische middelen vormen enigszins een alternatief.

- De integratie van de evaluatie in het leerproces en de representativiteit van de leerplandoelen in de evaluatie hebben nog ontwikkelingskansen. Leraren kunnen hun evaluatie meer integreren in het leerproces. Enkele leraren starten met waardevolle alternatieve evaluatievormen om vaardigheden te meten. Andere leraren evalueren hun leerlingen hoofdzakelijk met traditionele toetsen na een thema. Voor die toetsen doet de school al op relatief jonge leeftijd een beroep op studievaardigheden, waarvoor ze begeleiding voorziet. Vanuit deze perspectieven kan de school een reflectie organiseren op haar evaluatiecultuur.
- De school kan in beperkte mate aantonen dat haar leerlingen de eindtermen bereiken. Ze beschikt hiertoe enkel over de eigen evaluatiegegevens, die relatief weinig billijk en valide zijn.
- De school organiseerde de nodige vormingen om technologie te integreren in de praktijk. Voorlopig leidde dit tot de introductie van technologiekoffers, waarbij leerlingen vooral gesloten en geïsoleerde opdrachten uitvoeren. De integratie van technologie in wereldoriëntatie heeft nog groeikansen.

5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert volgende vaststellingen op:

5.1 Personeelsbeheer

5.2 Professionalisering

5.3 Materieel beleid

5.4 Welzijn

5.5 Curriculum

5.6 Begeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

5.6.1 Afstemming tussen school en CLB of andere partners

5.6.2 Leerbegeleiding

Vaststellingen

- De school beschrijft haar visie op zorg in haar schoolwerkplan. Ze duidt de groepsleraar aan als eerste verantwoordelijke voor leerbegeleiding en beschrijft de werking van de schoolinterne hulpverlening, de samenwerking met het CLB en externe hulpverleners tot en met de doorverwijzing naar het buitengewoon onderwijs.

- Als prioritair doel stelt de school dat kinderen zich goed voelen op school. Aan dit doel worden onder meer de brede opvolging van de leerlingen, de contacten met ouders en de zorg voor leerkrachten gekoppeld.
- De school verenigt haar leerbegeleiding en haar GOK-beleid in haar zorgbeleid, maar formuleert vanuit haar GOK-beleid toch een aantal doelen op schoolniveau: de sociale vaardigheid ontwikkelen, het leerlingvolgsysteem evalueren en bijsturen, leerproblemen beter opvolgen en taalvaardigheid bevorderen. Sommige van deze doelen bieden terecht een specifiek antwoord op de eigenheid van de relatief grote groep doelgroepeleringen met een laag opgeleide moeder of afkomstig uit een buurt met een lage socio-economische status.
- De school kende de laatste jaren een betekenisvolle groei van leerlingen. Vaak gaat het om neveninstroom en om leerlingen met uitgesproken zorgbehoeften. Om hieraan tegemoet te komen, nam de school de nodige structurele maatregelen: ze breidde haar zorgteam aanzienlijk uit en ondersteunt de leraar in zijn zorgtaak met een halftijdse zorgcoördinator en enkele deeltijdse zorgleraren.
- Dit zorgteam, aangevuld met de directeur, organiseert zowel preventieve als curatieve maatregelen op school-, leraren-, als leerlingenniveau. Op **schoolniveau** maakt de school op diverse terreinen en met verschillende initiatieven uitdrukkelijk werk van de ontwikkeling van sociale vaardigheden. Ze gebruikt daarvoor onder meer een specifieke methode.
- De school onderneemt ook verschillende acties om de leerlingen taalvaardiger te maken. Het gaat onder meer om leesbevordering door bibliotheekgebruik, de bevordering van mondelinge uitdrukkingsmogelijkheden en communicatievaardigheden door kringgesprekken en de aandacht voor drama in muzisch taalgebruik.
- De school evalueerde haar leerlingvolgsysteem vanuit een zorgperspectief. Dit leidde tot een extra screening van leerlingen en een betere afstemming met het centrum voor leerlingenbegeleiding (CLB). Mogelijks kan ze haar volgsysteem nog bijsturen om het multifunctioneel in te zetten en het ook te kunnen gebruiken als instrument om de onderwijskwaliteit te bewaken.
- De zorgleraren worden ook op **groepsniveau** preventief ingezet; bijv. bij het niveaulezen of de opsplitsing van een grote klasgroep voor Frans.
- **Leraren** getuigen van de didactische ondersteuning die ze door het zorgteam ervaren. Anderzijds leeft er ook een behoefte aan meer expertise binnen het nieuwe zorgteam. In die zin heeft de school nog ontwikkelingsmogelijkheden.
- De school sluit haar onderwijs voldoende aan bij de beginsituatie van de **leerlingen**. Ze gebruikt verschillende bronnen om naar de beginsituatie van nieuwe leerlingen te peilen en besteedt expliciete aandacht aan een intakegesprek. Leraren hebben een beeld van hun nieuwe groep door verschillende vormen van overleg, het volgsysteem, de leerlingendossiers en de specifieke overgangsgesprekken.
- Op leerlingenniveau ondersteunen de zorgleraren de groepsleraren door verschillende hulpverlenende technieken toe te passen. Het kan gaan om de ondersteuning van binnenklasdifferentiatie, maar ook om het bijstaan van individuele leerlingen. In dit laatste geval zijn de maatregelen meestal afgesproken binnen het zorgteam.
- De school evalueert de doeltreffendheid van haar zorgwerking op de diverse niveaus en door tal van initiatieven. De doelen op schoolniveau evalueert ze vooral binnen haar GOK-beleid. De ondersteuning van leraren en leerlingen wordt permanent door de betrokken leraren en op geregelde basis via het MDO geëvalueerd. Ook veelvuldig informeel overleg vervult hierbij een belangrijke functie.
- De school flankiert haar leerbegeleiding door nascholingen op diverse terreinen. De deskundigheid van het hele team wordt onder meer bevorderd door pedagogische studiedagen en personeelsvergaderingen. Het nieuwe zorgteam bouwde al een zekere expertise op. Gelet op de evolutie van de leerlingenpopulatie, kan de school een differentiëring in expertise binnen het zorgteam verder ontplooien. Enkele leraren drukken ook deze behoefte uit.

- De school beschikt over uitgebreide documentatie over zorg. Het schoolwerkplan biedt een wegwijzer om die te raadplegen.

5.6.3 *Loopbaanbegeleiding*

Vaststellingen

- Op school leeft eerder impliciet een visie over schoolloopbaanbegeleiding. De focus ligt hierbij op de begeleiding van leerlingen op **scharniermomenten**. In de praktijk heeft de school ook voldoende aandacht voor **permanente begeleiding** met betrekking tot keuzebekwaamheid, zelfconceptverheldering en horizonverruiming.
- De overgang van de kleuter- naar de lagere afdeling begeleidt de school zowel door didactische afspraken te maken als door drempelverlagende activiteiten te organiseren. Naast de organisatie van enkele gezamenlijke projecten, zijn de activiteiten ook geïntegreerd in de reguliere werking van de school. Men organiseert bijvoorbeeld gezamenlijk hoekenwerk en deze kinderen spelen ook samen op de speelplaats.
- De overgang van het lager naar het secundair onderwijs situeert zich in de drie bovenvermelde velden. Met betrekking tot de studiekeuze en –oriëntering werkt de school nauw samen met het CLB, haar ouders en de leerlingen. De zesdeklassers brengen een bezoek aan een beroepenbeurs en bezoeken verschillende (soorten) scholen.
- De school geeft haar oud-leerlingen een basofiche mee, waardoor de middenschool op de hoogte kan zijn van relevante persoonlijke informatie over de betrokken leerling.
- Op school- en lerarenniveau onderhoudt de school een samenwerking met de lokale vrije lagere en middenschoolen via het platform ‘Katholiek Onderwijs Meetjesland’ (KOM). Doel van deze thematische bijeenkomsten is het optimaliseren van de overgang lager-secundair. Zo stonden de brug voor Frans en het gebruik van de basofiche al op de agenda.
- De school begeleidt ouders en leerlingen actief bij een overgang naar het buitengewoon onderwijs. Ze werkt hiervoor ook samen met het CLB.
- De school organiseert permanent keuzeactiviteiten voor de leerlingen. Vooral de organisatie van het kleuteronderwijs, het hoekenwerk en de projectmatige insteek van wereldoriëntatie vormen hiervoor een waardevolle basis.
- Vooral de wereldoriënterende activiteiten bieden de kinderen een voldoende ruim maatschappelijk perspectief. De industriële sector ontsnapt wat aan de aandacht van deze landelijke school.
- De school investeert ondermeer door haar kindcontacten en de betrokkenheid van de leerlingen bij het leef- en leerhoudingenrapport in de vorming van een zelfbeeld.
- De school gaat de doeltreffendheid van haar schoolloopbaanbegeleiding op scharniermomenten na door het verzamelen van studieresultaten.
- De meeste initiatieven betreffende permanente schoolloopbaanbegeleiding worden minder systematisch geëvalueerd. Het gebrek aan specifieke doelstellingen of groeilijnen heeft hier wellicht mee te maken.
- De school geeft zinvolle adviezen voor verdere schoolloopbaan. De resultaten van oud-leerlingen wijzen op een hoge kans op een succesvolle start van de verdere schoolloopbaan indien het advies van de school gevolgd wordt.
- De school ontwikkelt haar schoolloopbaanbegeleiding onder meer in het KOM-platform, waar telkens nieuwe thema's worden besproken.

5.7 Evaluatie

6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- De school ontwikkelt zich op permanente en zelfstandige basis. Ze formuleert een gezamenlijke visie of doelen op diverse beleidsterreinen. De zorg voor de leerlingen en de notie 'ervaringsgerichte school' nemen hierbij een sleutelpositie in.
- De realisatie van haar doelstellingen plant ze met een prioriteitenplan op lange termijn en haar GOK-beleidsplan. De school voorziet ook in de aanpak van haar infrastructurele problemen.
- De uitvoering van deze plannen wordt ondersteund door doelgerichte deskundigheidsbevordering. Hiervoor beschikt de school over een relevant nascholingsplan.
- De school neemt ook haar talenbeleid (zie ook 5.6.2 leerbegeleiding) in haar ontwikkeling op. Dit leidt onder andere tot de organisatie van taalsensibilisering en –initiatie Frans en een rijke leespromotie.
- Opvallend is het gemeenschappelijk enthousiasme van dit team voor de geformuleerde doelen of acties. Deze teamgeest wordt gevoed door een positieve sfeer en een gewaardeerde informele cultuur. Het gevolg van deze attitude is ook een vrij hoge gelijkgerichtheid bij de uitvoering van de onderwijspraktijk.
- De leraren waarderen de beleidsruimte die ze krijgen bij de implementatie van de initiatieven. Anderzijds heeft de school in haar kleuterafdeling wel behoefte aan enige sturing met betrekking tot de planning van haar onderwijs.
- De school slaagt erin om haar prioriteiten uit te voeren en bevredigende resultaten te halen. Deze resultaten worden op relevante wijze geëvalueerd en bijgestuurd.
- De school maakt gebruik van lokale netwerken om haar doelen te realiseren. Ze doet dit in functie van haar onderwijsopdracht, maar ook intensief voor de leer- en schoolloopbaanbegeleiding.
- De school betreft haar ouders bij haar opdracht. Ze betreft ouders bij de opvoeding van en het onderwijs aan hun kind; bij de organisatie van activiteiten en bij het schoolbeleid.
- De talrijke personeelsvergaderingen laten voldoende ruimte voor de bespreking van praktisch-organisatorische zaken en pedagogisch-onderwijskundige onderwerpen. Beslissingen worden er in consensus genomen. Ook andere overlegmomenten verlopen democratisch.
- De school besteedt ruime aandacht aan kwaliteitszorg. Ze rekent daarvoor bijvoorbeeld op de georganiseerde zelfevaluaties waarbij ze alle betrokkenen bevraagt. Recent stond vooral de gewijzigde uurregeling centraal. Die kan rekenen op een hoge tevredenheidsgraad van leerlingen en ouders. De andere zelfevaluaties geven ook een hoge tevredenheid aan van leraren.
- Voor haar kwaliteitszorg maakt de school weinig gebruik van prestatiegegevens van leerlingen om de onderwijskwaliteit te verbeteren. De school kan zich op dit vlak verder ontwikkelen.
- De school hanteert duidelijke criteria om getuigschriften toe te kennen. Quasi alle leerlingen die het zesde leerjaar beëindigen halen een getuigschrift lager onderwijs.

7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Voor wereldoriëntatie sluiten de onderwijspraktijken aan bij de basisprincipes van de eindtermen en het leerplan.
- In de lagere afdeling is het aanbod voor wereldoriëntatie expliciet gerelateerd aan het leerplan.
- In de kleuterafdeling komen verschillende domeinen van wiskundige initiatie in diverse aspecten van het kleuteronderwijs aan bod.
- In de lagere afdeling sluit het aanbod van wiskunde voldoende aan bij het leerplan.
- De school kan haar profiel als 'ervaringsgerichte school' zinvol vorm geven.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De school plant en organiseert de leerbegeleiding effectief op school-, klas- en leerlingenniveau. De uitvoering van de preventie en de hulpverlening verlopen efficiënt. De school gaat geregeld de doeltreffendheid na.
- De school werkt actief aan de schoolloopbaanbegeleiding van de leerlingen; zowel op scharniermomenten als op permanente basis.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Het interne leiderschap is voldoende krachtig om de school permanent op zelfstandige basis te ontwikkelen.
- De leraren vormen een hecht team en beschikken over voldoende enthousiasme, competentie en gelijkgerichtheid om hun opdracht samen uit te voeren.
- De school evalueert zichzelf geregeld door diverse initiatieven. Waar wenselijk betreft ze daar ook haar partners bij. Die getuigen van een grote tevredenheid.

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Vooral in de kleuterafdeling kan de school haar onderwijsaanbod meer en expliciet afstellen op de leerplandoelen.
- In de lagere afdeling kan de school haar wiskundeonderwijs meer functioneel en contextgebonden aanbieden en de verschillende initiatieven voor binnenklasdifferentiatie op elkaar afstemmen.
- De school kan de evaluatie van de leerlingen meer relateren aan de voorop gestelde doelen om leerlingen effectief te monitoren en tot waardevolle outputgegevens te komen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- Een groeiende en gedifferentieerde expertise in het nieuwe zorgteam kan mogelijks meer specifieke remediëringen schoolintern aanpakken.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De school kan verder waardevolle outputgegevens verzamelen om haar onderwijskwaliteit te optimaliseren en aan te tonen in welke mate haar leerlingen de eindtermen halen.

7.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- nihil

8. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor de volledige instelling.

9. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Bart De Bie

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: